

ДО ПИТАННЯ ПРО КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ

С. В. Глуценко,

кандидат юридичних наук, начальник управління забезпечення діяльності судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ

Необхідність демократизації суспільного життя зумовлює реалізацію ідеї правової державності, правового демократичного суспільства та відповідне спрямування діяльності державних органів. Загалом державні органи як провідники державної влади створюються з метою вирішення життєво важливих проблем та функціонують у рамках визначених законодавством повноважень, що у кінцевому результаті впливає на реалізацію основних прав і свобод людини у правовій державі.

Феномен правової держави розглядається як реальне втілення конституційної державності, в основі якої лежить прагнення захистити людину від державного терору, штучної опіки з боку органів влади, гарантувати індивідуальну свободу особи та її основні права. Тому важливим залишається питання визначення конституційно-правового статусу державного органу, поняття якого набуло вжитку у ХІХ ст. з поширенням учення про державу як засіб здійснення влади, що належить народу. У такому контексті істотним є не місце органу в ієрархії, а зміст його повноважень та особливості компетенційних зв'язків з іншими органами. Така позиція панує у вітчизняній юридичній теорії.

Досліджуючи поняття «орган державної влади», необхідно звернути увагу, що воно фундаментується на конституційних положеннях, а похідними від нього вбачаються поняття «орган законодавчої влади», «орган виконавчої влади», «орган судової влади», (або суд). Водночас текстуральне тлумачення Конституції України доводить, що в її нормах вживаються й інші поняття, які є співзвучними з поняттям «орган державної влади», а їх складовою є слово «орган». Так, у ч. 2 ст. 59 Конституції згадуються державні органи, а за змістом положення ч. 3 ст. 5 зазначено про «орган держави». Аналізуючи положення Основного Закону, доходимо висновку, що на кон-

Автор досліджує теоретичні питання, які стосуються природи конституційно-правового статусу державного органу. Розглядається сутність і зміст цього поняття та виокремлюються його основні характеристики.

Ключові слова: статус, інститут, конституційно-правовий статус, державний орган

ституційному рівні терміни «орган державної влади» і «державний орган» (або «орган держави») є синонімами.

Сучасні дослідники, визначаючи поняття «державний орган», зазвичай користуються напрацюваннями вчених радянського періоду. Більшість із них спирається на виокремлення певних ознак державного органу, до яких загалом відносять такі: 1) він є одночасно складовою і організаційно-уособленою та самостійною частиною державного механізму; 2) наявність державно-владних повноважень, визначених відповідним нормативним актом про цей орган; 3) можливість застосування притаманних виду організаційно-правових форм та методів діяльності; 4) здійснення завдань і функцій у встановленому державою порядку відповідно до засад державної політики [1, 37].

Крім цього, державний орган створюється для здійснення визначеного виду державної діяльності, який залежить від предмета відання, поставлених завдань та виконуваних функцій. Такий орган, будучи первинною ланкою механізму держави, який внаслідок своєї діяльності реалізує ту чи іншу її функцію, має ряд специфічних ознак, котрі виокремлюють його серед інших структурних елементів вказаного механізму. Наприклад, професор О. Ф. Скакун до таких ознак відносить: 1) формування державою або безпосередньо народом відповідно до закону та функціонування на його основі; 2) визначення конституцією або іншими законами спеціальних функцій, які здійснюються від імені держави; 3) наділення державно-владними повноваженнями, які дозволяють йому здійснювати юридично обов'язкові дії; 4) видання нормативних та індивідуальних актів; здійснення контролю за точним і неухильним виконанням вимог, передбачених цими актами, а також забезпечення і захист цих вимог від порушень шляхом застосування методів виховання,

переконання, стимулювання, а за потреби – державного примусу; 6) функціональна взаємодія з іншими органами у процесі реалізації своїх повноважень, керуючись принципом «дозволено тільки те, що не заборонено законом»; 7) наявність службовців, які перебувають в особливих правовідносинах один з одним та з органом: обсяг, порядок використання ними владних повноважень встановлюються законом і конкретизуються у посадових інструкціях, штатних розписах тощо; 8) необхідна матеріальна база (державне майно, що знаходиться в його оперативному управлінні; рахунки в банку; джерело фінансування – державний бюджет); 9) організаційна структура (будується за видами окремих служб і штатним розписом), територіальний масштаб діяльності, система службової підзвітності і службової дисципліни [2, 91–92].

Існують і інші підходи до характеристики поняття «державний орган», викладені у працях як вітчизняних, так і зарубіжних учених [3, 110]. Зокрема, на думку дослідника радянського періоду А. І. Денисова, під державним органом розуміється певним чином організована група людей, яка діє у відповідній сфері, в межах своєї компетенції і бере участь у реалізації певних державних функцій [4, 215]. Професор В. В. Копейчиков визначив державний орган як такий, що має свою структуру та організований державою чи безпосередньо народом колектив державних службовців, який (орган) наділений державними владними повноваженнями, має притаманну йому структуру і здійснює державно-організаторські, розпорядчі, судові та інші функції відповідно до свого призначення [5, 185]. Російський науковець М. І. Байтін демонструє ширше розуміння досліджуваного поняття, акцентуючи увагу на тому, що це юридично оформлена, організаційно і господарчо відокремлена частина державного механізму, яка складається з державних службовців, наділена державно-владними повноваженнями та необхідними матеріальними засобами для здійснення в межах своєї компетенції певних завдань і функцій держави [6, 97]. Виходячи з наведених дефініцій, державний орган – це відокремлена і відносно самостійна складова механізму держави, наділена юридично встановленими владними повноваженнями для здійснення поставлених завдань, що безпосередньо пов'язані з виконанням певної функції держави.

Для поглибленого розуміння визначення «державний орган» необхідним є встановлення співвідношення понять «повноваження» і «компетенція». Довідкова юридична література тлумачить

термін «повноваження» як право, надане кому-небудь для здійснення чогось; право на діяння від імені когось, на прийняття рішень на власний розсуд [7, 684]. Тобто державний орган вправі реалізувати надані повноваження від імені держави. Водночас у тлумачному словнику С. І. Ожегова компетенція визначається як коло питань, в яких хто-небудь добре обізнаний; коло чієїсь повноважень, прав [8, 289]. Аналогічне за змістом тлумачення наведено в довідковій літературі радянського періоду: компетенція (від лат. *competere* – добиваюсь, відповідаю, підхожу) визначається як коло повноважень, наданих законом, статутом або іншим актом конкретному органу або посадовій особі; знання і досвід у певній галузі [9, 613]. Деякі видання трактують компетенцію як коло повноважень якого-небудь органу, посадової особи; коло питань, в яких конкретна особа має знання, досвід, або як коло питань, явищ, в яких особа авторитетна, має досвід, знання; коло повноважень, галузь належних для виконання ким-небудь питань, явищ. Сучасні довідкові джерела тлумачать компетенцію як добру обізнаність із чим-небудь; коло повноважень якої-небудь організації, установи, особи [10, 824].

Вітчизняна дослідниця І. І. Дахова, аналізуючи питання компетенції державних органів, наголошує на тому, що залежно від кількості елементів, які складають структуру компетенції, існує кілька підходів до її тлумачення: 1) «класичний» (компетенція розглядається як сукупність повноважень і предметів відання); 2) «розширювальний» (до змісту компетенції включаються завдання, функції, форми, методи діяльності тощо); 3) «обмежувальний» (зміст компетенції зводиться до предмета відання) [11, 14]. Дещо відрізняється підхід російських авторів до визначення поняття «компетенція». Зокрема, професор В. М. Манохін визначає її як сукупність двох елементів: по-перше, предмети відання як коло суспільних відносин, по-друге, права та обов'язки або владні повноваження органу [12, 23]. Тим часом Н. А. Богданова у складі компетенції виокремлює предмет відання, повноваження та відповідальність [13, 5].

За змістом наданих повноважень державний орган вправі видавати владні приписи, що створюють юридичні наслідки як зовні самого органу, так і мають обов'язковий вплив на інших суб'єктів права. Виходячи з цього, в літературі поширеним є підхід, за яким повноваження державного органу становлять його компетенцію. А власне компетенція визначається не тільки як сукупність наданих повноважень, а й сукупність пред-

метів відання, що є сферами суспільних відносин, в яких відповідний орган має компетенцію.

Повноваження державних органів можуть визначатися нормами конституції, а також законодавчими і підзаконними актами. Таке твердження впливає з положень п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України, відповідно до якого виключно законами визначається судоустрій, статус суддів і правила судочинства. Зазначені приписи не містять прямої заборони на законодавчу регламентацію статусу тих державних органів, про статус яких конституційна вказівка відсутня. Тому необхідно погодитися з позицією В. М. Шаповала, який за таких вихідних даних ширше тлумачить поняття державного органу, ніж поняття органу державної влади та зазначає про те, що за умови визначення статусу державного органу підзаконними актами, прийнятими на основі так званих статусних законів, статус органу державної влади визначається виключно на підставі конституції і (або) законів [14, 27].

Компетенція державного органу виходить від самої держави та обов'язково фіксується у правових формах, що дає можливість за їх змістом визначити статус такого органу. Етимологічно слово «статус» походить з латини й означає правове становище осіб або організацій, установ тощо; становище індивіда або групи осіб щодо інших індивідів або груп у соціальній системі; встановлене нормами права положення його суб'єктів, сукупність їх прав і обов'язків [15, 565].

Загалом поняття «статус» є одним із фундаментальних у юридичній науці, оскільки дає можливість визначити місце суб'єкта права в системі суспільних відносин, його права і обов'язки стосовно інших суб'єктів. Дослідженню цього поняття приділено належну увагу в науці конституційного права. В цілому статус має декілька відображень залежно від визначення і регламентації становище учасників конституційно-правових відносин та застосування тих чи інших підходів до його характеристик і ознак. Очевидно, що з урахуванням його комплексного значення поняття «статус» набуло широкого використання в законодавстві та правовій літературі.

Аналізуючи поняття «статус», Н. А. Богданова вказує на те, що в науці конституційного права – це теоретична конструкція, яка поєднує в собі нормативні характеристики, теоретичні уявлення і практику реалізації правових установ [13, 9]. Але в будь-якому своєму прояві статус має якості стійкості, відносної стабільності, внутрішньої узгодженості та системного значення. Перераховані основні характеристики стосуються ви-

щих державних органів і мають свої особливості, на які необхідно звернути увагу.

Так, стійкість статусу з точки зору конституційного права уявляється як його формалізація у вигляді сукупності конституційно-правових норм. Щодо нормативної формалізації, то цим шляхом забезпечується відносна стабільність змісту врегульованих відповідними приписами відносин. При цьому обов'язково має бути врахований той факт, що різноманітність таких відносин зумовлює багатоаспектність реалізації тих можливостей, що базисно закладаються в межах конституційно-правового статусу з одночасним допущенням певних змін, які не впливають на його сутнісні характеристики. Це дає підстави стверджувати, що стійкість і відносна стабільність зумовлюють статичність конституційно-правового статусу. Говорячи про внутрішню узгодженість, потрібно акцентувати увагу на ній як на якісному показнику такого статусу того чи іншого суб'єкта, що виявляється у взаємозв'язку і взаємозалежності окремих його елементів. Стосовно системного значення вказаної правової категорії, то ця характеристика спрямовує його назовні, тобто наближує до інших статусів відповідного рівня, але до різних суб'єктів конституційно-правових відносин за допомогою визначених зв'язків.

Таким чином, ми можемо вести мову про співвідношення понять «статус» та «інститут». З цього приводу актуальною є позиція, відповідно до якої у такому співвідношенні можливим є сприйняття поняття «статус» ширшим, ніж «інститут», оскільки перше з них включає в себе зміст низки інститутів (на прикладі інституту президента – *С. Г.*): інститут виборів, інститут відповідальності, інститут повноважень, тобто кожен із наведених інститутів відображає окрему сторону характеристики соціально-політичної ролі і правової природи президента і, виходячи з цього, може бути поділений на підінститути (субінститути) [13, 13].

В інших працях на цю тематику звертається увага на те, що зазначені поняття як самостійні не виокремлюються, тому питання про їх співвідношення взагалі не може бути предметом наукового обговорення. Так, Ю. О. Тихомиров висловлює позицію, яка обґрунтовується тим, що і поняття «статус» застосовується до об'єктів конституційно-правових відносин (статус влади, статус державного органу, статус власності), і поняття «інститут» використовується для всебічного аналізу суб'єктів зазначених відносин (наприклад, інститут держави, інститут державної служби,

інститут власності) [16, 331]. На думку Ю. О. Дмитрієва, «інститут» уявляється як більш широке поняття, ніж «статус», оскільки друге є складовою першого, а зміст статусу автором зводиться до функцій і повноважень [17, 14].

Своєю чергою, О. Т. Волощук, порівнюючи інститути президента в Україні, Росії та Франції, формулює власне бачення співвідношення понять «інститут президента» і «статус президента», яке виявляється у тому, що правові норми, які складають інститут президента, мають первісне значення стосовно норм статусу президента [18, 252]. За такого підходу інститут президента за своєю нормативною сутністю є ширшим від статусу президента, змістом якого є функції та повноваження, оскільки перший із них утворюється на підставі норм, які визначають не тільки його функціонування, а й порядок обрання, вступу на посаду та відставку.

Як приклад є можливість розкрити співвідношення статусу та інституту в розумінні державного органу. Так, конституційно-правовий статус державного органу включає в себе характеристики інституту державної служби, які знаходять відображення в конституційних положеннях і мають розвиток у джерелах конституційного права. Характеристики можуть мати функціональне навантаження, оскільки розкривають його структуру, яка виконує визначені державні функції; розглядаються в соціологічному аспекті з акцентом на конституційно-правовому статусі як колективі людей, виокремлених суспільством для виконання покладених завдань у відповідній сфері державної діяльності.

Крім того, юридичний підхід вказує на наділення визначеної структури необхідною компетенцією; організаційний підхід дає підстави стверджувати про належність даної структури до державного апарату та про її внутрішню побудову – організацію окремих елементів і наявність взаємозв'язків між ними. Втім, розкрити конституційно-правовий статус державного органу, не звертаючись до інституту державної служби, не вбачається за можливе, оскільки державний «слід» завжди присутній у кожній із наведених вище характеристик. Отже, говорячи про співвідношення понять «статус» та «інститут», необхідно мати на увазі, що статус – це статика (виходячи з його стійкості і відносної стабільності), а інститут є його динамічним утіленням.

Обґрунтовуючи поняття конституційно-правового статусу державного органу, необхідно звернути увагу на те, що ще за радянської доби носіями такого статусу визначалися суб'єкти кон-

ституційного права. Таке твердження впливає з аналізу робіт деяких науковців вказаного періоду, оскільки загалом до носіїв конституційно-правового статусу було віднесено: 1) соціальні та національні спільноти (народ, соціальні верстви, нації, народності, етнічні групи); 2) державу в цілому та її складові (державна, державні утворення – члени федерації, автономії, інші утворення); 3) державні органи і посадові особи, органи місцевого самоврядування, людина і громадянин, функціональні і територіальні об'єднання та спільноти (колективи). Виходячи з наведеного, конституційно-правовому статусу притаманна так звана нормативність і він розглядається як частина галузі конституційного права, яка на визначеному рівні закріплює місце відповідних суб'єктів.

Говорячи про нормативність у її конституційному відображенні, Н. А. Богданова вказує на неї як на базисну ознаку конституційно-правового статусу [13, 15]. Водночас, на нашу думку, таку позицію потрібно доповнити, оскільки зазначений підхід бачиться надто узагальненим. Конституційно-правовий статус вбачається сукупністю складових нормативних характеристик суб'єкта правовідносин, відповідним чином закріплених і відображених у конституційно-правових нормах. Кінцевим продуктом урегулювання будь-яких суспільних відносин виступає нормативний документ – акт, який встановлює правила, загальні принципи або характеристики, що стосуються різних видів, напрямів діяльності чи їх результатів.

Як зазначив С. С. Алексєєв, нормативність – це властивість, що відображає сутність і призначення права. В ній виражено потребу утвердження в суспільних відносинах нормативних засад, пов'язаних із забезпеченням упорядкування суспільного життя, захищеного статусу особи, її прав і свободи поведінки [18, 88]. Існує думка, що поняття «нормативність» тісно пов'язане з поняттям «нормативно-правовий акт», який у теорії права визначається як офіційний письмовий документ, прийнятий уповноваженим на це суб'єктом нормотворення у визначеній законодавством формі та за встановленою законодавством процедурою, спрямований на регулювання суспільних відносин, що містить норми права, має неперсоніфікований характер і розрахований на одноразове застосування [19, 34].

У теорії права нормативно-правові акти поділяються за суб'єктами нормотворчості, тобто встановлюється відповідна градація юридичної сили тих чи інших нормативно-правових актів та

можливість їх прийняття тим чи іншим державним органом або посадовою особою. Таким чином, у контексті дослідження постає необхідність уточнення позиції Н. А. Богданової, оскільки вказувати виключно на нормативність конституційно-правового статусу некоректно, позаяк таке твердження потребує уточнення в сенсі видової різниці нормативно-правових актів, якими цей статус встановлюється. Для прикладу: передбачення у ст. 125 Конституції України функціонування вищих спеціалізованих судів як державних органів дає підстави звернутися до порядку створення та окреслення їх статусу на конституційному рівні, що має наслідком звернення до положень п. 14 ч. 1 ст. 92 Основного Закону, який визначає виключно законодавчий шлях вирішення питань, пов'язаних із судоустроєм держави, тобто організації судів у відповідну систему.

Конституція, як правило, визначає найбільш загальні питання устрою державної влади та механізму її реалізації, а інші перекладає на розсуд законодавця у спосіб видання тих чи інших нормативно-правових актів (у нашому випадку – законів). Тому при визначенні конституційно-правового статусу державних органів, зокрема судових, є потреба вести мову не про нормативність у чистому (конституційному) вигляді, а конкретизувати її з точки зору статусу вищих спеціалізованих судів як державних органів шляхом вказівки на його законодавче визначення. Тобто нормативність уявляється досить загальним підходом у цьому питанні, а конституційно-правовий статус вищих спеціалізованих судів або, наприклад, Вищої ради юстиції, Конституційного Суду України знаходить своє детальне відображення на законодавчому рівні. Отже, в даному аспекті логічно стверджувати і про нормативний (конституційний), і про законодавчо визначений статус.

За такого підходу конституційно-правовий статус включає в себе не тільки норми конституції, а й положення інших джерел конституційного права, зважаючи на їх комплексний характер, об'єднуючи при цьому і матеріальні, і процесуальні норми. Виходячи з цього, для конституційно-правового статусу доміантними є такі властивості, як різнобічність та відмінності змісту з урахуванням родових ознак відповідного суб'єкта, що виключає однорідність та уніфікацію такого статусу.

Загалом у літературі проблема статусу асоцію-

ється з окремими видами суб'єктів конституційно-правових відносин. Дослідники дотримуються двох підходів у вирішенні цього питання, однак єдиної думки щодо структури конституційно-правового статусу немає [20, 26–29]. Зокрема, прибічники більш вузького підходу роблять акцент на віднесенні до статусу тільки прав і обов'язків (стосовно особи) або компетенції і повноважень (щодо державних органів), а інші інститути лише доповнюють характеристику статусу, але не включаються як його структурні елементи [21, 150–171]. За більш широкого підходу змістове розширення статусу здійснюється за допомогою включення до нього інших елементів, які різняться залежно від виду суб'єкта, статус якого визначається [22, 80].

На наш погляд, у структурі конституційно-правового статусу державного органу можливо виокремити кілька узагальнених моментів: 1) місце і роль у суспільстві та державі, соціально-політичне призначення – ця характеристика може бути використана для розкриття питання взаємовідносин державного органу із суспільством і державою, а також з іншими державними і громадськими структурами та зосередження уваги на функціях і його соціально-політичній значущості; 2) загальна правоздатність як фундамент для включення того чи іншого суб'єкта до конституційно-правових відносин, оскільки вона розкриває правові зв'язки суб'єктів, зміст яких зумовлює наявність прав і обов'язків, що є передумовою об'єднання правоздатності та дієздатності суб'єктів конституційного права в одне поняття – правосуб'єктність; 3) права і обов'язки або компетенція і повноваження – цей елемент займає центральне місце в юридичній характеристиці державного органу і слугує своєрідною правовою метою встановлення його статусу; 4) гарантії стійкості і реального правового стану – являють собою систему правових умов, засобів і заходів, які забезпечують перехід нормативних установ до фактичного стану державного органу у визначеній державній і суспільній сфері.

Отже, на рівні теоретичного узагальнення можливо зробити **висновок** про те, що структурування конституційно-правового статусу державного органу за відповідними елементами слугує основою для галузевих статусів таких органів та дістає необхідне наукове й організаційне продовження, що вказує на можливість дослідження правового статусу державних органів.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Венгеров А. Б. Теория государства и права : учеб. [для студ. юрид. вузов] / А. Б. Венгеров. – 3-е изд. – М. : Юриспруденция, 2000. – 528 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підруч. / пер. з рос. // О. Ф. Скакун. – Харків : Консум, 2006. – 656 с.
3. Забарний Г. Г. Основи держави і права : навч. посіб. / Г. Г. Забарний, Р. А. Калужний, В. К. Шкарупа. – К. : Либідь, 2001. – 236 с.
4. Денисов А. И. Теория государства и права / А. И. Денисов. – М. : Юрид. лит., 1980. – 432 с.
5. Теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. ; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 368 с.
6. Теория государства и права : курс лекций / под ред. Н. И. Матузова и А. В. Малько. – М. : Юрист, 1997. – 672 с.
7. Академічний тлумачний словник української мови : в 11 т. – Т. 6 / упоряд. : А. П. Білоштан, В. П. Градова, Г. Н. Демчик та ін. – К. : Наук. думка, 1976. – 911 с.
8. Ожегов С. И. Словарь русского языка : 70000 слов / под ред. Н. Ю. Шведовой. – 23-е изд., испр. – М. : Русский язык, 1990. – 917 с.
9. Советский энциклопедический словарь. – 3-е изд. – М. : Советская энциклопедия, 1984. – 1600 с.
10. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. – Т. 1 : А–К / укладачі : В. В. Яременко, О. М. Сліпущко. – К. : АКОНІТ, 2006. – 926 с.
11. Дахова І. І. Конституційно-правовий статус уряду в зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / І. І. Дахова. – Х., 2006. – 20 с.
12. Манюхин В. М. Советская государственная служба / В. М. Манюхин. – М. : Юрид. лит., 1966. – 124 с.
13. Богданова Н. А. Категория статуса в конституционном праве / Н. А. Богданова // Вестник Московского ун-та ; сер. 11 (Право). – 1998. – № 3. – С. 3-20.
14. Шаповал В. Феномен державного органу (органу держави) або органу державної влади: теоретико-правовий і конституційний аспекти / В. Шаповал // Право України. – 2003. – № 8. – С. 27.
15. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – К. : Наук. думка, 1974. – 572 с.
16. Тихомиров Ю. А. Публичное право : учеб. / Ю. А. Тихомиров. – М. : Изд-во БЕК, 1995. – 339 с.
17. Правовой статус Президента Российской Федерации : учеб. пособ. / Ю. А. Дмитриев, А. Л. Журавлев, В. В. Комарова, А. Ш. Султанов; под общ. ред. Ю. А. Дмитриева. – М. : Манускрипт, 1997. – 538 с.
18. Волощук О. Т. Институт Президента в системе органов державної влади: історико-теоретичний аспект : монографія / О. Т. Волощук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Золоті литаври, 2012. – 252 с.
19. Алексеев С. С. Теория права / С. С. Алексеев. – М. : Изд-во БЕК, 1995. – 320 с.
20. Котюк В. О. Теорія права: курс лекцій : навч. посіб. / В. О. Котюк. – К. : Вентурі, 1996. – 208 с.
21. Тарнавська А. Н. До питання про юридичний статус особи // А. Н. Тарнавська. – Адвокат. – 2009. – № 3 (102). – С. 26-29.
22. Витрук Н. В. Статус личности в политической системе общества / Н. В. Витрук // Политология : курс лекций. – М. : Наука, 1993. – С. 150-171.
23. Габричидзе Б. Н. Конституционный статус органов Советского государства / Б. Н. Габричидзе. – М. : Юрид. лит., 1982. – 184 с.

Глуценко С. В. К вопросу о конституционно-правовом статусе государственного органа

Автор исследует теоретические вопросы, связанные с природой конституционно-правового статуса государственного органа. Рассматривается сущность и содержание данного понятия и выделяются его основные характеристики.

Ключевые слова: статус, институт, конституционно-правовой статус, государственный орган

Gluschenko Svitlana. On the constitutional and legal status of public authority

The author explores the theoretical issues related to the nature of the constitutional and legal status of public authority. The essence and content of this concept and its main features are highlighted.

Key words: status, institution, constitutional and legal status, the public agency

ПОДІЇ

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В АДВОКАТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Інститут прав людини та проблем адвокатури Академії адвокатури України 10 вересня 2012 р. проводить третю науково-практичну конференцію «Верховенство права в адвокатській діяльності». Заявки в електронному вигляді та тези доповіді приймаються до 1 вересня 2012 р. за електронною адресою: m.nauka@aau.edu.ua

Обов'язково зазначаються: тема доповіді, відомості про автора (прізвище, ім'я, по-батькові, назва та адреса вищого навчального закладу/наукової установи, телефон, e-mail). Тези доповіді аспіранта приймаються за наявності відгуку наукового керівника.

Матеріали конференції будуть опубліковані. Редакційна колегія має право відхилити матеріал, який виконано та оформлено з порушенням вимог, вказаних на сайті Академії aau.edu.ua

Довідки за тел.: (044) 246-57-88, 246-59-66, 246-57-87.